Ao. 1855. No. 12.
Zaturdag, 27 Januarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 26 Januarij 1855.

Op heden zijn in ondertrouw opgenomen:
George Carel Frederik Leue
en
Jacoba Petronella Heilbron.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
A. F. VAN AMSON.

Eerste afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopen week is bij de Politie opgaaf gedaan, dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

Op den 23 Januarij ll. de slaaf *James*, aankomende de wed. M. A. Keijser.

Op den 24 Januarij ll. de slaaf *James* of *Risico*, aankomende den boedel F. van Meijerhoff.

Terwijl sedert 1o. October ll. nog als afwezig is opgegeven:

De slavin *Rebecca*, aankomende pl. *St. Germain*.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834, G. B. No. 1, vastgesteld.

Paramaribo, den 26 Januarij 1855.
De Procureur Generaal,
J. Æ. LISMAN.

POLITIE.

Bij de Politie aangifte gedaan zijnde van het vermissen van ongeveer *Eene en eene halve el GOUDEN KETTING* met een *SLOTJE*, waaraan hangende is een *GOUDEN HARTJE*, —

zoo wordt een ieder gewaarschuwd om voormelde Ketting met toebehooren niet te koopen, en uitgenoodigd om bijaldien dezelve ter verkoop mogt worden aangeboden, die aantehouden en daarvan onmiddelijk ten burele der Politie 1 Afdeeling gehouden wordende aan den *Waterkant* bij de *Plattebrug*, aangifte te doen.

Paramaribo, den 25 Januarij 1855.

Transport.

Den 24 Januarij 1855. H. F. Wesenhagen qq. de wed. A. van Meerten geboren Lemmers, zoo uit eigen hoofde als in qualiteit van executrice in den boedel wijlen haren voorn. echtgenoot met wien zij in gemeenschap van goederen was gehuwd, aan Christiana van Betten in het Burgerregister bekend onder den naam van Christiana Johanna van Betten, echtgenoote van J. F. Betten, van het Huis en Erf aan de *Grave- of Soldaten straat*, N. W. La. B No. 13 O. W. La. D No. 38. (1356)

Paramaribo, den 24 Januarij 1855.
De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

SEQUESTERS

der plantaadje *Concordia*, bieden bij inschrijving, tegen *Kontante Betaling*, te koop aan:

39 BALEN KAKAO,

liggende in 's landwaag.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof aangenomen en geopend worden op Maandag, den 29n. dezer, des morgens ten 9 ure, ten overstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende zal de Kakao, onmiddelijk na de toewijzing, in ontvang moeten genomen, en voor iedere ledige baal *f* 1,10 gerestitueerd worden. [1365]

Paramaribo, den 26 January 1855.

Paramaribo, *den 26 Januarij 1855.*

Heden namiddag is Z. Exc. de Gouverneur van zijne reis naar de Coppename in de hoofdplaats teruggekeerd.

Papieren-geld.

Naar men verhaalt, zal de Russische regering, tot dekking der kosten van den oorlog, eene uitgifte doen van 60 millioen papieren roebels, ongeveer 120 millioen guldens.

Het is niet de eerste maal dat de genoemde regering zich op deze wijze geldmiddelen verschaft. — In het begin dezer eeuw gebeurde hetzelde, en toen zag men ongeveer dezen loop: de zilveren roebel heeft de waarde van p. m. *f* 2 Ned. courant, en de papieren roebels werden oorspronkelijk tegen denzelfden koers door de regering uitgegeven; maar dien koers behielden zij niet, zij daalden weldra met doorgaande vermindering tot *f* 1,50, *f* 1,20, *f* 0,90, *f* 0,57; de reden hiervan was niet ver te zoeken; — het geen aan papieren-munt alleen waarde geeft, is de zekerheid van steeds op vertoon tegen zilver of ander metaal te worden ingewisseld, en de belofte tot die voortdurende inwisseling was bij de uitgifte niet gevoegd geweest. — De inwisseling tegen zilver hing alleenlijk af van het goedvinden van één der partijen, namelijk de uitgever zelf, de regering. — De andere partij, de houder, had geen regt om de waarde in metaal daarvoor te vorderen en de koers der papierenmunt regelde zich dus naar het meer of minder vertrouwen, het *crediet*, op latere verzilvering.

Een ontzettend bedrag der papieren roebels was gaandeweg in de wandeling gekomen, en dat geheele bedrag stelde dus een rentelooze schuld der regering daar. Die schuld werd in 1840 algelost.

Een keizerlijk decreet van 1 Julij 1839 bepaalde namelijk dat het geheele bedrag zou worden ingetrokken, en verruild tegen nieuwe papieren-roebels, welke naar den wil van den houder, op vertoon tegen zilver inwisselbaar zouden wezen. — Maar die inwisseling geschiedde tegen den koers welken de eerste roebels door depreciatie had verkregen, p. m. 55 Ct. tegen voor elk der nieuwe roebel, p. m. *f* 1,90 in zilver waard, moesten dus drie en een half der oude papieren gegeven worden. — Zoo was de groote schuld door eene betaling van 28 pCt. vernietigd.

Het nieuwe sijsteem van papieren roebels heeft goed gewerkt. Een bedrag aan edel metaal in de vestingen van St. Petrus en Paulus gedeponeerd, strekte tot waarborg der verzilvering, en de raad van bestuurderen, uit bestuurderen der bank en andere groote kooplieden bestaande, hield het oppertoezigt. In 1846 was er in de vestingen een bedrag aanwezig van niet minder dan 240 millioen guldens aan metaal; later is dit verminderd o. a. met 60 millioen voor belegging in Engeland en Frankrijk. Het juiste bedrag van tegenwoordig is niet bekend, doch blijkt voldoende geweest te zijn om aan de aanvrage tot inwisseling te voldoen.

In dien stand van zaken komt nu het nieuwe plan om nog 60 millioen roebels uit te geven. — Zullen deze zijn inwisselbaar op vertoon? Hoogst waarschijnlijk niet; want daartoe zou eene evenredige massa goud en zilver moeten aanwezig zijn, en dan was het even gemakkelijk om dit dadelijk te gebruiken. — Immers, de bestaande behoefte aan ruilmiddel is genoegzaam door de inwisselbare roebels vervuld, — dit ziet men hieraan dat de geheele circulatie enkel uit de papieren roebels bestaat: dit eenmaal zoo zijnde, is het geheel onnut om bij een reeds verzadigde circulatie verwisselbaar papier uit te geven daar het onmiddelijk tot verzilvering zou terugvloeijen. — het zal dus zijn een onverwisselbaar papier. — Hij die daarmede betaalt zal, even als de hoofdbetaler (de staat) er bij winnen, alle schuldeischers zullen er bij verliezen. — Vele hardheden voor schuldeischers en onbillijke voordeelen voor oude schuldenaars zullen plaats vinden, maar voor het volk over het geheel kan men dit des noods nog beschouwen als een belasting (ofschoon zeer ongelijk drukkende belasting) voor de oorlogskosten. Maar ten opzigte van het buitenland echter kan die beschouwing niet gelden, en die koopman die thans met Rusland handelende, zijne overeenkomsten in roebels uitdrukte, zou zich vrijwillig aan schade blootstellen, hetgeen hij voorkomen kan door alles in zijn eigen munt te bedingen, en daarnaar zijnen wissel te regelen. Hoezeer de wisselkoers dan moge veranderen, altijd zal de Russische schuldenaar zooveel roebels moeten opbrengen als noodig zijn om het juiste bedrag bedongen metaal in de bepaalde Europeesche plaats te leveren.

Landbouw-Werktuigen.

Landbouw is een onderwerp, dat op dezen oogenblik de belangstelling in hooge mate opwekt: — niet alleen, om het geldelijk belang van den landbouwer zelve, die op deze wijze een middel ziet om, door eene doelmatige aanwending van kapitaal, de netto inkomsten van zijn' grond op den duur te verhoogen; — maar het is een onderwerp, waarbij het belang van de geheele bevolking van den staat mede gemoeid is. — Het is evenzeer een maatschappelijk belang als de aanwending van de stoomkracht, de uitvinding van de bewonderingswaardige spinwerktuigen eene zaak van maatschappelijk belang daarstelden.

In den allereersten beginne waren het slechts de uitvinders en eenige weinige fabriekanten die er voordeel bij hadden; maar de maatschappij is gelukkig alzoo door een' wijzen Schepper verordend, dat geen gedeelte een duurzaam voordeel kan genieten, of het wordt gaandeweg verspreid over het geheele ligchaam.

Zoo vertoonden zich de verbeteringen bij de fabriek-nijverheid, aangebragt door een' steeds toenemenden voorraad voortbrengselen, die door hun' lagen prijs binnen het bereik kwamen van velen die er welligt nimmer aan dachten, die voorregten te zullen genieten. Zoo loopen deze verbeteringen bij den landbouw ook ten slotte uit op een grooter en beter voorraad voedsel, dat zich door ruiling weer onder de verschillende rangen verdeelt.

Voor den niet-oppervlakkigen beschouwer is er bovendien nog iets opmerkelijks, met betrekking tot het oogenblik waarop zooveel belangrijke verbeteringen in Engeland, en van daar weer door geheel Europa worden ingevoerd.— Het is namelijk juist de tijd, waarop de landbouw aldaar zich eene kunstmatige bescherming zag ontnemen, en tot zijne groote verwondering eindelijk verzocht werd om voor zich zelve te zorgen.

Daar stond nu de pachter op zich zelve; geen tarief meer, dat buitenlandsche concurrentie weerde, en den inlander een kunstmatig hoogen marktprijs trachtte te verzekeren.— Klagt op klagt rees van alle kanten, en menigvuldige beijvering werd aangevoerd om zonneklaar te betoogen, dat het onmogelijk was om langer te bestaan, met de hooge landhuur en die lage prijzen.

Intusschen, de wetgeving tastte door: de algemeene opinie leende gelukkig het oor aan het gezond verstand en aan de billijkheid,— en de landbouwer bleef aan zijne eigen' krachten overgeleverd— die eigen krachten, die hij nog nimmer ten volle had aangewend, omdat de prikkel der noodzakelijkheid ontbrak.

En wat was nu het gevolg? Zag men den spoedigen achteruitgang dien velen voorspelden? Zag men die wreede opoffering van den landbouwer, welke politieke gelukzoekers predikten, omdat zij er gaarne een hefboom van eigen grootheid van maakten? Geenzins. Tot veler verwondering bemerkt men op eenmaal dat er op alle punten verbeteringen in de landerijen worden ingevoerd.— Nimmer had de kostbare doch nuttige zaak van het *draineren* der landerijen zoodanig de aandacht getrokken. Ontzettende sommen kapitaal worden op deze wijze in den grond verwerkt, en menigvuldige discussiën worden er over die zaak gevoerd. Een nieuwe tak van industrie, het maken van draineer-pijpen, ontstaat, en in verbazend korten tijd is er reeds zoodanige concurrentie, dat de kosten dier bewerking aanmerkelijk gedaald zijn, en gaandeweg voor meer landbouwers toegankelijk worden; zoodat telkens nieuwe proefnemingen en telkens nieuwe observatien de zaak tot meerdere zekerheid brengen.

Het bleek alzoo dat het nog wel de moeite waard was, om kapitaal te steken in de landbouw-nijverheid;— dit viel gelukkig zamen met den voordeeligen toestand der geldmarkt in de laatste jaren, en alzoo kon menige proefneming, zelfs op groote schaal, geschieden, die anders nog jaren lang achterwege zou gebleven zijn.

Zoo was er op eenmaal een ongewoon leven ontstaan, en juist door datgene wat men meende den doodsteek te zullen geven. Algemeen vestigt zich de overtuiging, dat de landbouw niet zoo zeer verschilt van andere takken van nijverheid, maar dat het hier ook voornamelijk aankomt op eene aanwending van veel kapitaal op de doelmatigste middelen.

En zoo vestigt zich gaandeweg de aandacht op vele questiën, zoo als het draineren, de kunstmatige meststoorten, de stalvoedering en opbreking van weiland, en vooral op de landbouw-werktuigen. Een onafzienbaar veld is alzoo geopend aan het vindingrijk vernuft, aan den ondernemenden geest— en het is aan het algemeen eene dienst bewijzen door van tijd tot tijd eenige bijzonderheden dienaangaande mede te deelen.

Ziehier eenige opmerkingen die wij vinden in de *Edimburgh Review* aangaande dit onderwerp der landbouw-werktuigen:

Ransome, Garrett, Smith en Majj, ziedaar namen die duizende malen in ijzer zijn vereeuwigd, op het ijzer van het alledaagsche landgereedschap, dat dag aan dag naar alle oorden der wereld vertrekt, waar ook de Engelsche kolonisatie zich uitstrekke.

Wagen wij even een oog in de fabriek van de Heeren Ransome en May te *Ipswich*.

Vijf honderd werklieden zijn voortdurend bezig in de vervaardiging van landbouw-werktuigen;—al de kunde van de beste der Engelsche werklieden—al de groote naauwkeurigheid in de zamenvoeging der deelen die den machinemaker of locomotiefmaker onderscheidt: al de verbeteringen in de toepassing, om meerder sterkte, hardheid, taaiheid en gewigt te verkrijgen, naar gelang het gevorderd wordt, en de naauwkeurigste, telkens herhaalde proefnemingen zulks aan de hand gaven,— vindt men hier vereenigd; terwijl dit alles geschiedt tegen den laagst mogelijken prijs die verkregen kan worden door het aankoopen van de grondstoffen in het groot, door het werken met uitgebreide kapitalen, door eene uitgestrekte verdeeling van den arbeid:— dit alles werkt te zamen om uitkomsten te verkrijgen, die het voordeeligst zijn, èn voor den vervaardiger, èn voor den praktischen landbouwer.

Ten opzigte der landbouw-werktuigen die in Engeland in gebruik zijn, zijn er vele aardige opmerkingen te maken.—Een landbouwer in Devonshire bedenkt eene verbetering in het karnen; de eigenlijke karn plaatst hij in een afzonderlijk toestel met warm water, dat door een' thermometer op den verlangden hittegraad kan gebragt worden.—Zoo kan de bewerker in alle tijden van het jaar die warmte verkrijgen die hij noodig heeft, en de boter is veel spoediger, regelmatiger en beter bewerkt.— De Fransche ambassadeur ziet het aardige werktuig en zendt er eene beschrijving van naar Parijs. Aldaar wordt er volgens die beschrijving een model gemaakt en ten toon gesteld. Een Schotsche Directeur van de Highland Society laat er een copie van vervaardigen, brengt die naar Edinburg, waar zij zeer veel opgang maakt.— De wetenschappelijke gronden waarop de uitvinding rust, worden zeer geprezen, en een half jaar lang tracteren zich de heerenboeren op boter in tien minuten vervaardigd, en vermaken zich met de wonderen van »de Fransche boterkarn."

Een smid te Yorkshire leeft te midden van zwaren grond. Hij bevestigt een rij ijzeren tanden aan een grooten cylindrischen rol, en wel in dier voege, dat de eene rij tanden in de tusschenruimte van den vorigen rij komt, wanneer men het werktuig langs den grond doet gaan, zoodat er minder tegenstand en meer nuttig resultaat is bij het gebruik; een heerlijk werktuig in een woord, om zware klonten geheel fijn te breken. De machine maakt weinig opgang en is maar aan enkelen bekend. Maar zij geraakt naar Noorwegen.— Een Engelschman ziet het werktuig, vindt het eene heerlijke zaak voor Engelschen landbouw, en de Noorweegsche egge wordt naar London gestuurd, en maakt veel opgang op de landbouwtentoonstellingen.

Een Schotsch predikant, voegt in 1826 een zamenstel van raderen, messen, enz. in elkaar, in dier voege, dat als men het in den oogsttijd tusschen het koren doet gaan, het graan daarmede wordt afgesneden, beter en schielijker dan met den hand-sikkel.— De broeder van den dominé, een landbouwer, maakt er eenige verbeteringen aan, en gebruikt het jaren achtereen om het koren op zijn land te snijden.— Maar er zijn ook maar weinigen die het zien.— De »National Society" geeft den uitvinder eene premie van 600 gulden, doch hiermede is de zaak afgedaan.

In 1834 waren er nog wel eenige der machines in gebruik, doch het bleef een zeer beperkt getal.—Maar een viertal van die werktuigen geraken van Dundee naar New-York, en eenige van de landverhuizers, die koren planten ver in de prairies, alwaar handenwerk duur is, en waar men goed beloond wordt, als men het graan spoedig kan binnen halen, lezen en hooren er van. Daar werd het maai-werktuig weer in elkaar gezet, beproefd en gewijzigd, zoo als bij zulk een zamengestelde machine zeer natuurlijk is.— De eerste proefnemingen gelukten— het werktuig komt algemeen in gebruik, aan de landbouwers in het binnenland worden duizenden dier werktuigen geleverd, en in 1851 was »de Amerikaansche korensnijder" een der grootste aanloksels van het Amerikaansch gedeelte der wereld-tentoonstelling.

De korensnijder van Hussey, volgens de Amerikaansche berigten de eerste die in de Ver. Staten werd toegepast, is bijna volmaakt gelijk aan de hier vermelde van Bell.

De korensnijder van Mc. Cormick, die nu met die van Hussey naar den voorrang dingt, is evenzeer een namaaksel van een nog ouder Engelsche machinie, in 1822 door M' Ogle uitgevonden, waarvan in 1826 een beschrijving en afbeeldsel was te vinden in de *Mechanic's Magazine*.

De ploegen van Ransome zijn zeer bekend aan allen die de Engelsche Landbouwtentoonstellingen hebben bezocht.—Toch zal men welligt nog met verbazing hooren, dat de genoemde fabriek meer dan 300 verschillende soorten van ploegen vervaardigt, welke alle, de een meer, de ander minder in gebruik zijn— terwijl elk gedeelte, zelfs het allerkleinste, naauwkeurig genummerd is, zoodat het steeds en volmaakt passend weer kan geleverd worden.

De besparingen door machineriën bij de landbouw-bewerkingen ingevoerd, zijn inderdaad zeer belangrijk.— Eenige jaren geleden is er eene rekening gemaakt door den Heer Brown, van Markle, aangaande de besparingen welke door een algemeen gebruik der dorsch-machine zouden kunnen verkregen worden, welke machine toen een even groote nieuwigheid was als tegenwoordig de korensnijder. Hij berekent de besparing in de kosten der bewerking op ongeveer 20 Ct. per mud, dus voor het geheele land op ongeveer *f* 15,000,000;— en buitendien op eene besparing van nagenoeg hetzelfde bedrag voor het graan dat bij het handdorschen in de halmen blijft zitten en thans gewonnen wordt.

Vergelijken wij deze berekening met die van den Heer Caird (die voor de *Times* een enquête over den Eng. landbouw leverde).

»Op denzelfden dag waarop wij de stoommachine van den Heer Thomas zagen, te Lidlington, Bedfordshire, waarmede hij zijne tarwe voor 13 Ct. het mud kan dorschen, zagen wij andere landbouwers die ook aan het tarwe dorschen waren, maar die 4 of 5 maal zooveel voor handdorschen betaalden. Onderstellen wij nu een land met vier afwisselende kultures, waarvan 2 korenbebouwingen: het verschil tusschen hand-dorschen en het dorschen met de machine komt neder op ongeveer *f* 12 per Bunder van het korenland;— of ca. *f* 6 per Bunder over het land van de geheele hoeve— en dit staat in vele gevallen gelijk met 20 pCt. van de landhuur."

Deze berekening overtreft nog in groote mate de goede verwachtingen van Mr. Brown.— De geheele opbrengst van tarwe voor Engeland op 73,000,000 mud stellende, zoo geeft eene besparing van 40 Ct. per mud, eene besparing op het geheel van nagenoeg 30,000,000 guldens per jaar— hetgeen meer is dan dubbel de besparing volgens de eerste berekening.— Ongelukkig moet het nog bespaard worden, en het is juist bij de armste boeren, bij wie de bezuiniging het meeste voordeel zou aanbrengen, dat het hand-dorschen het langst bewaard blijft.

Echter is dit voorbeeld, dat als geheel zeker kan aangenomen worden, een genoegzaam bewijs van het voordeel door landbouwwerktuigen aangebragt." Tot hiertoe de *Edinburgh Review*.

Onder de werktuigen in de laatste jaren ingevoerd en verbeterd, zijn er vele wier doeltreffendheid reeds door eene kortere of lagere ondervinding is bevestigd. Zoo als de cultivators, de verschillende soorten van zaaiwerktuigen, de dorschwerktuigen. Aangaande de koren-snijders heeft men nog niet, diezelfde volkomen resultaten verkregen, doch in den zomer van 1854 zijn er menigvuldige proeven genomen, op verschillende gronden, met verschillend gewas, en met verschillende snijdmachines. Deze berigten, meestal opgesteld door Comités en Juries van landbouw-maatschappijen, hebben uit dien hoofde eene zekere officiële waarde, waarom wij er hier een paar aanhalingen uit doen:

»De landbouwers maken vele proeven met de koren-snijdmachine; en het werktuig is overal zoo ver gelukkig geweest, dat er ten minste geen twijfel aan kan bestaan, of het gebruik daarvan zal algemeen worden. De bezwaren welke men bij de behandeling ondervindt, zijn voornamelijk deze: 1o. dat een gewas dat neergeslagen is, niet wel met de machine kan gesneden worden; 2o. dat de hooge ruggen, op vele, misschien op de meeste, zware gronden gebruikelijk, de werking ook in vrij groote mate bemoeijelijken. Voorts schijnt men ook te bevinden dat een zwaar gewas ook niet wel kan gesneden worden zonder aanmerkelijk verlies. Onlangs heeft men aangaande den korensnijder eene proef genomen bij gelegenheid der bijeenkomst van de Highland society te Perth. De machine van Hussey werd vergeleken bij die van Bell, reeds sedert vele jaren in Engeland in gebruik, op de korenlanden van dien Heer. Men zegt dat deze en zijn broeder de uitvinders van den eigenlijken korensnijder geweest zijn, en dat de Amerikanen de zaak hebben nagevolgd. Aangaande deze proef leest men het volgende in de »Scotsman":

»De uitspraak was opgedragen aan de Jury door de Highland Society benoemd. Eenige minuten voor twee uur ging het werktuig van den Heer Bell aan het werk op een veld haver; het was eenigzins dun, op een kleigrond— de oppervlakte was in het voorjaar met de landrol vlak gemaakt; maar de proef was toch vrij zwaar, door de diepe voren met hooge ruggen. De paarden en de voerman, klaarblijkelijk goed aan het werk gewend, deden het overheerlijk. Het was onmogelijk om iets vlakker en regelmatiger te snijden, de stoppels waren minder dan een Ned. palm hoog (3 Eng. dm.) Toen de Jury voldaan was over de werking van de machine in het korenveld, kwam de beurt aan de machine van Hussey, gemaakt door Crosskill (Beverley). De machine konde niet goed over de diepe voren heen. Echter sneed zij de haver zeer doelmatig, in de rigting van de voren. De stoppel was een paar duim hooger dan met de machine van Bell, en als er veel gras op den bodem was, sneed zij niet zoo zuiver.

Vervolgens werden beide werktuigen naar een veld met garst overgebragt — een zeer digt gewas, gedeeltelijk neergeslagen en door elkaar. De machine van Bell sneed dit graan even goed als de haver; als het liggend koren naar de machine toe lag, even goed als of het staande was — de machine van Hussey voldeed hier niet zoo goed.

Daarna kwam de beurt aan een tarwe-veld,— een heerlijk gewas — dat naar gissing over de 40 mud per Bunder zal geven, (de tarwe na boonen gezaaid) — dit was eene zware proef, vooreerst door de zwaarte van het stroo, ten andere omdat hier overdwars van de voren moest gesneden worden. De machine van Bell was ook hier de beste, en liet stoppels van 7 Ned. duimen zitten — voor de machine van Hussey was dit gewas wel wat te zwaar.

Op Donderdag werd bij Erroll eene proef genomen met Hussey's korensnijder, ook door Crosskill vervaardigd voor Lord Kinnaire. Hij werkte op een veld met garst en deed het werk goed. Hier was het gewas en de grond zeer ten voordeele der machine — het gewas was dunner, zoo als er veel in Amerika zijn; — dit geeft eene goede verklaring waarom dit soort van werktuig zoo algemeen bevalt in Amerika, en op andere plaatsen waar het graan ijler staat. Tot narigt des lezers dient, dat deze machines getrokken werden door een span van twee paarden, vrij hard voortgaande; een twaalftal arbeiders volgt om het graan op te binden, naar gelang het gesneden is. — Het verslag van de Jury was dat de machine van Bell bij algemeene stemmen tot de beste was verklaard, en dat de Heer Bell den vollen prijs verdiende om de volgende redenen; dat zijne machine het graan op de beste wijze afsneed, met het minste verlies, in den minsten tijd; dat zij het koren het best achterliet om op te binden; in een woord dat zij in elk opzigt den voorrang verdient boven die van Hussey.

In dit verslag straalt welligt eene zekere ingenomenheid met de Schotsche machine door, maar daar de Jury alzoo beslist heeft, is er geen twijfel aan, of deze machine was ook de beste. Buiten twijfel ook zullen de Engelsche werktuigmakers hun best doen om gelijk te komen met het Schotsche werktuig. De Heer Crosskill heeft reeds verbeteringen aangebragt aan de machine van Hussey, zoo als die op de tentoonstelling was. Het volgende vindt men hieronder in een berigt van een ooggetuige:

»De groote verbetering bij de Husseij-snijder aangebragt, bestaat hierin, dat de snelheid waarmede de messen bewogen worden, een vierde is vermeerderd; zoodat de paarden om dezelfde uitkomst te verkrijgen, een vierde langzamer kunnen gaan; terwijl de machine tevens in staat is gesteld om zware en ligte gewassen van graan en boonen te snijden. Bij de oorspronkelijke machine kon een veld met zware tarwe niet gesneden worden; of paarden en werklieden werden eigenlijk overwerkt, maar na de verbetering van Mr. Crosskill *heeft men dit aanmerkelijk voordeel, dat men, naar verkiezing, schielijk of langzaam kan gaan. Het spreekt van zelf dat het groote nut van deze verbetering in de landbouw-werktuigen slechts volkomen kan gewaardeerd worden door hen die het werk zagen, maar wij zijn overtuigd dat deze machine spoedig bij onzen landbouw algemeen in gebruik zal komen. Tarwe, boonen en haver worden voortreffelijk gesneden; maar sommigen betwijfelen of het met garst even goed zoude gaan. Om dien twijfel weg te nemen werd het werktuig gisteren aan het werk gezet op een veld van 24 bunders garst bij Beverley. De Heer* Croskill, *de Heer* Whipp, *de bebouwer van het veld, en vele andere pachters waren tegenwoordig en de proefneming gaf over het geheel volkomen genoegen. In den morgen werd de garst schoon afgesneden, met gemak en weinig oponthoud. Twee paarden waren aangespannen; maar daar de garst onrijp was en de grond ongelijk, vond men het noodig, er nog een derde by te spannen. In den namiddag ging de machine weer aan het werk, en sneed de garst zeer goed, ofschoon zij tusschenbeide oponthoud had. Maar dit kwam deze keer meer door het gras op den akker en de ongewoonheid van sommige der werklieden, dan door de machine zelve. Allen die tegenwoordig waren gaven hunne tevredenheid in ruime mate te kennen, en wij vernemen dat de Heer* Whipp *voornemens is om Maandag aanstaande een veld van 12 Bunders haver te laten afsnijden."*

Als een bewijs hoezeer deze werktuigen in zwang komen moge dienen, dat de fabriek van den Heer Croskill door elkaar 8 machines per dag aflevert, terwijl vele andere werktuigmakers die ook in groote menigte vervaardigen.

Niets is droeviger zegt een geestig Fransch schrijver, dan dat bij staathuishoudkundige wetenschappen de waarheid meestal den schijn heeft van den leugen; en omgekeerd, dat de leugen meesttijds al het uiterlijke van de waarheid heeft. Hoevelen roepen er dagelijks: »Eene dwaasheid, dat afschaffen der accijnsen! Wat eene pleizirige belasting! Een ieder betaalt ze ongevoelig!". Zoo *schijnt* het werkelijk; en evenwel wat al onpleizierigheid hebben die accijnsen bewerkt. Hoeveel menschen zijn daardoor diep ongelukkig geworden! Wat al kwaad hebben die gesticht in het verderven van binnenlandschen handel; in het uitdooven van bloeijende industriën; in het demoraliseren van onnoemlijk vele lieden, die heele en halve smokkelaars zijn geworden, en wat al meer? Hier *schynt* degene, die ze onpleizirig vindt, in de oogen van het gros der menschen, een utopist, een nieuwigheidskraaijer,— en echter betuigt de man de zuivere waarheid.

Ditzelfde is het geval met de toepassing van werktuigen op de verrigtingen, die bij den landbouw te pas komen. Stoommachines om veevoer te bereiden en graan te dorschen, zelfs om den mest in vloeibaren toestand naar de akkers te voeren? »Maar wat zal dan de boer met zijne paarden, gedurende den winter vooral, uitvoeren? Ze zullen hem achter hunne ruiven en kribben staan uitlagchen, wanneer hij hun veroorloofst, om zich in ledigheid vet te vreten, terwijl hij zich voor de stoomketelhaard staat af te sloven, en zijne klinkende munt aan de Engelschen schenkt, opdat deze hem hunne uitstekende werktuigen leveren. Heeft de boer daarenboven minder paarden noodig, de teelt van dat edele dier zal er door ten gronde gaan; geene paarden zullen er meer te koop komen, de rijtuighouders zullen hunne koetsiers achter op eene locomotief moeten zetten— de cavallerie zelfs zal op locomotieven ten strijde moeten trekken."

De man, die dit zegt, *schijnt* gelijk te hebben; en hij schijnt zulks evenzeer, wanneer hij om dezelfde redenen ach en wee roept over de mogelijke vinding van eenen stoomploeg; over dure hakploegen, die met een drietal paarden bespannen en door eenen man gevoerd, zooveel werk verrigten als vier gewone goedkoope ploegen, maar met acht paarden en vier bouwmeesters; over verbeterde éénspannige karren, die zoo veel en meer laden dan tweespannige wagens. Verder over dorschwertuigen, die den voorvaderlijken dorschvegel vervangen; heksels en knollensijders, die een' man met een paard zoo veel doen verrigten als een douzijn stalknechts; maaimachines, die den zigt of den sikkel onnoodig maken; hooischudders en hooiharken, welke het grootste gedeelde der arkadische hooijers en hooisters uit de weiden verdrijven; ondergrondsploegen die het gebruik van de spade achter den ploeg geheel doen ontwijken; zaaiwerktuigen welke de handigen graanzaaijer tot een nut meubel hervormen, rijenschoffels, die geheele troepen wiedende vrouwen, in lange reeksen over de velden kruipende, te huis doen blijven, — »Alles werktuigen, die door paardenkracht den arbeider vervangen, die de daglopners buiten het werk zetten, dewijl er voor hun niets meer te verdienen valt, en hen van hooger en gebrek doen omkomen. Het zijn weder utopisten, nieuwigheidskraaijers welke die werktuigen voorstaan, het is

hun slechts te doen, om den armen daglooner het brood uit den mond te nemen en hem in armenbedeeling te doen vallen. Zalig de man, die zelfs den ploeg verbant en hem door de spade doet vervangen." Zoo roept de zich meenende philantropist uit, en alles klapt in de handen, want hij *schijnt* waarlijk gelijk te hebben!

Maar heeft de philantropist gelijk, en is hij, in waarheid, menschlievender dan ik, die vijf dagblooners, wanneer het maar eenigzins doenlijk is, door één paard, en de tien paarden zoo mogelijk door één stoomwerktuig wil doen vervangen — dan moest hij zich gelijk blijven en het de hoogste economische wijsheid noemen, wanneer ik alle, werktuigen, alle gereedschappen, die menschenhanden doen uitsparen, verban.— » De *Boterkarn*, met eenen wiptoestel in beweging gebragt, — verderfelijk! Laat de melkmeid den pols zelven in de hand nemen en op en neder bewegen; gij kunt er dan twee of drie voor éene gebruiken! De *Wanmolen*, verfoeijelijk! De Schotsche predikers hadden gelijk, toen zij het eene hemeltergende nieuwigheid noemden, dat de mensch zelf wind maakte, en die niet biddend van den Hemel afsmeekte. De wanmolen door twee man behandeld, doet zooveel arbeid als zes man, die men met de gewone handwannen te werk zet, of welke, op de manier van de Zuid-Europeanen, het onzuivere graan tegen den wind opwerpen en alzoo door de natuurkracht zelve doen schoonblazen. De *Kruiwagen*, vermaledijd zij de uitvinder! Elke kruiwagen heeft tien dragers of draagsters buiten het werk gezet, van die arme brave lieden, wier verstandelijke vermogens te gering zijn, dan dat zij op eene andere wijs, dan alleen door zich tot pakezels te verlagen, een sober bestaan vinden. De *Spade* zelfs, wel ingezien, wat al kwaad heeft dat geringe, zoo het schijnt onschuldige gereedschap in de wereld gebragt! Duizend arbeiders hebben met de spade in eenen zomer ongeveer de vaart door het Haarlemmermeer van den Leeghwater naar den van Lijnden gegraven. Maar de Pacha van Egypte deed een soortgelijk werk vrij wat philantropischer verrigten. Tien duizend mannen en vrouwen deden dezelfde hoeveelheid arbeid; tienmaal meer dagblooners gaf hij gedurende denzelfden tijd de kost, eenvoudig door ze noch spade noch kruiwagens te geven. Ze krabden met hunne handen de aarde los, en droegen ze in matten op den oever van het te graven Nijlkanaal.

Nu zijn wij, waarde lezer, zoo ik het wel heb, juist op het punt, waarop wij staan moeten, om het gebruik van werktuigen in den landbouw te beoordeelen. Gij ziet, dat wij de verdierlijkte grondopkrabbers van Egypte hier te lande niet kennen; dat ze hier niet onder de armen opgenomen en om niet gevoederd worden dewijl de kruiwagens ze het middel ontnomen hebben, om de kost te verdienen. Waar zijn die dan? — wel, ze hebben spade en kruiwagen leeren gebruiken. Wanneer ze dat geleerd hebben, kunnen ze, om eenen grooten sprong te nemen, ook stoomketels leeren stooken en zaaimachines leeren hanteren, waartoe die zelfde menschen in Engeland gebragt zijn! Maar, gij zult mij tegenwerpen, dat er dan toch maar één voor tien noodig is en dat de negen overigen geen brood hebben. Dat is nu de oogenschijnlijke waarheid, maar de werkelijke leugen. Voor *dat* werk aan de stoommachine of het zaaiwerktuig, heeft men ze niet noodig, maar des te meer voor ander werk, dat juist door het invoeren van werktuigen ontstaat. Zie om u henen en onderzoek of er waarlijk minder te verdienen valt bij boerderijen, die werktuigen gebruiken? Juist het omgekeerde zult gij waarnemen. Gij zult daar het werkvolk beter betaald vinden en meer menschen aan de kost geholpen. De reden daarvan is zeer natuurlijk. De winsten, die de werktuigen opleveren voor hem, die ze gebruikt, de dagloonen, welke hij daaardoor bespaart, worden niet opgepot; het ligt daarentegen in de natuur van den mensch, en vooral in de natuur van degenen, die kracht van geest en verstand genoeg hebben, om zich al meer en meer verbeterde werktuigen aan te schaffen, dat zij met de gedane winsten hunne zaken uitbreiden; iets, dat met den landbouw ondoenlijk is, zonder meer werk in het leven te roepen. Een treffend voorbeeld hebben wij daarvan nog onlangs gezien. De Heer van Voorst koopt duizend bunders in de drooggemaakte Haarlemmermeer; geen veertien dagen daarna waren er dertig ploegen te gang en volbragten een werk, dat zelfs met verdriedubbeling van zijne honderden dagblooners niet in denzelfden tijd verrigt had kunnen worden. Door die besparing heeft hij het grootste gedeelte van zijne gronden nog in dit jaar met koolzaad en rogge kunnen betelen. Hij wint daardoor ten minste een jaar rente van het kapitaal, dat hij voor die gronden heeft uitgegeven. De ploegen hebben hem in de gelegenheid gesteld, om reeds in het volgende jaar aan die honderden de kost te laten verdienen, welke zijne veldvruchten moeten schoonhouden, oogsten, den oogst vervoeren en het zaad en graan tot olie en brood verwerken. Of meent gij welligt, dat de Heer van Voorst die gewonnen *f* 20,000, of hoe veel de winst wezen moge, in de ijzeren kist gaat wegsluiten? Laten wij dus gerust de werktuigen op den landbouw toepassen. Zegen en welvaart zullen zij verbreiden, en de arme daglooner zal er nog meer bij winnen, dan de rijke boer die er de eerste vruchten van plukt. (*Overgenomen.*)

Burgerlijke Stand.

Van den 19den tot den 25sten Januarij 1855, zijn alhier ingeschreven, als overleden: Den 20sten, Roza de Cravo, 14 jaren. — Den 21sten, Mattheus Heinrich Struik, een maand. — Den 22sten Johan Frederik Thijm, echtg. van Rebecca Aron Hesquias Arrias, 37 jaren. — Den 23sten, Wilhelmina Martha Gaander, 78 jaren. Idem, Nelly Emelina van der Kust, 1 dag. Den 25sten Jan Deniau, 20 jaren.

Publieke Veilingen.

Bij Executie verkocht:

Suiker. Den 26sten dezer, 14 vaten à 5,76 cent en 1 dito a 5 cent, van Plant. *Kroonenburg.*

Scheepvaart.

Vertrokken.

Den 25n. dezer, Z. M. schoener *de Adder*, kommandant Holfzappfel naar Curaçao.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

De stad Stavoren, kapt. H. Hoekstra, adres bij M. M. Curiel. Sluit 31 dezer.

Antonie en Eugenie, kapt. Lundt qq. adres bij F. Emanuels.

Anna Maria Henrietta, kapt. Bos, adres bij Gisius & Co.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**